

MŁODZI JUBILACI

Jeleniogórski Państwowy Teatr Animacji

skończył dwadzieścia lat. Jego założycielem i pierwszym dyrektorem był Andrzej Dziedziul. Zachował się on w pamięci jako twórca z wyobraźnią, animator kultury, który lubi zagospodarowywać nowe przestrzenie. Takie

możliwości pojawiły się w Jeleniej Górze, w nowo utworzonym mieście wojewódzkim, którego władze miały duże ambicje w sferze kultury.

Na początku teatr animacji nie był samodzielną instytucją; funkcjonował przy Jeleniogórskim Towarzystwie Społeczno-Kulturalnym. Od 1981 stał się trzecią sceną Teatru im. C. Norwida. Dopiero trzy lata później przekształcił się w niezależną jednostkę.

W swoim dorobku artystycznym Państwowy Teatr Animacji może poszczycić się 80 premierami. 25 razy występował na krajowych i międzynarodowych festiwalach lalekarskich, gdzie wielokrotnie zdobywał nagrody. Współpracowali z nim na stałe i gościnnie znakomici reżyserzy, muzycy i scenografowie. Byli to m. in. Janusz Ryl-Krystianowski, Jan Dorman, Zdzisław Rej, Buba Tomala, Waldemar Grażewicz, Jan Zieliński, Jadwiga Mydlarska-Kowal, Zbigniew Karnecki, Bogusław Klimsa, Krzysztof Arciszewski, Jan Walczyński i wielu innych, których nie sposób wymienić. Obecny zespół artystyczny liczy osiem osób.

Najtrudniejszy okres teatr ma już za sobą. Były to lata 1989/1990, gdy zmieniały się zasady finansowania kultury. Teatr jest instytucją państwową, ale w budżecie przydałoby się więcej pieniędzy na duże realizacje. Bardzo wiele dokonało się przez minione lata, teatr zaistniał, dojrzał, wychował jedno pokolenie widzów, którzy przyprowadzają na spektakle swoje dzieci. Do pełni szczęścia brakuje jeszcze własnej sceny: obecnie teatr występuje gościnnie na scenie RCK, a połowę spektakli gra w objęździe. Być może teatr otrzyma wkrótce pomieszczenia po filharmonii.

Państwowy Teatr Lalek w Łomży

obchodził jubileusz 10-lecia. Uroczystości zbiegły się z również jubileuszowym, dziesiątym, Festiwałem Teatru w Walizce. 13 czerwca, w piątek, w obecności miejscowych władz i zaproszonych gości przewodniczący POLUNIMA Marek Waszkiel w imieniu Zarządu

POLUNIMA wręczył dyrektorowi Jarosławowi Antoniukowi list gratulacyjny specjalnie z okazji jubileuszu ilustrowany przez Adama Kiliana.

Teatr z okazji święta wydał publikację poświęconą swojej działalności (redakcja Jarosław Antoniuk, projekt okładki Przemysław Karwowski). Czytamy w niej m.in. 'Państwowy Teatr Lalek w Łomży jest najmłodszą i najmniejszą sceną lałkową w Polsce o statusie teatru państwowego. W ciągu dziesięciu lat działalności PTL zrealizowano 25 premier, które obejrzało ponad 300 tysięcy widzów. Kilka lat wyężonej i mozolnej pracy sprawiło, że teatr okrzepł, dojrzał i umocnił swoją pozycję. Teatr sięga do najnowszych osiągnięć techniki lałkarskiej. Jest teatrem zauważalnym w środowisku lałkarskim. (...) Ważnym nurtem działalności PTL jest organizacja Łomżyńskiego Festiwalu Teatru w Walizce, który jest międzynarodowym przeglądem widowisk portatywnych i jednym z najbardziej kameralnych festwali organizowanych przez lałkarzy'.

Pierwszym dyrektorem Teatru był Henryk Gała (1987-91), w latach 1991-93 Zbigniew Głowacki, a od 1994 roku teatrem kieruje Jarosław Antoniuk. W zespole aktorskim pracują: Beata Antoniuk, Marzena Gawrych, Robert Maciorowski, Jan Piotrowski, Zbysław Wilczek i Bogumiła Wierzchowska-Gosk. Etatowym scenografem teatru jest Przemysław Karwowski, a muzykiem Bogdan Szczepański.

MATEŹINKA '97

W czerwcu odbywał się w Libercu (Czechy) kolejny, organizowany przez Naivni Divadlo kierowane przez Stanislava Dubravę festiwal inscenizacji dla dzieci przedszkolnych - Mateřinka '97. Wzięło w nim udział 13 teatrów z 15 przedstawieniami. Mateřinka organizowana jest już od 25 lat i jednym z jej ważniejszych zadań jest inspirowanie twórczości teatralnej

dla dzieci najmłodszych w czeskich profesjonalnych teatrach lalek. W tym roku obok teatrów czeskich - poza konkursem - w festiwalu wzięły udział teatry ze Słowacji, Belgii i Polski. Polskę reprezentowały dwa teatry: poznański BIS z "Szewcem Dratewką" (reż. Lech Chojnacki, Marcin Ryl-Krystianowski) oraz bielska "Baniałuka" z "Tygrysem Pietrkiem" (reż. Aleksander Antończak). W czasie Mateřinky zorganizowano międzynarodową sesję poświęconą problemom współczesnego lalkarstwa. Odbyło się też posiedzenie Komisji Publikacji i Komunikacji kierowanej przez Marka Waszkiela, w którym wzięli udział przedstawiciele 8 krajów: Anglii, Belgii, Czech, Niemiec, Polski, Szwajcarii, Szwecji i Włoch. Jednym z głównych projektów komisji jest przygotowanie nowego, rozszerzonego i uzupełnionego wydania "UNIMA International" zawierającego materiały o działalności UNIMA oraz o muzeach, czasopiśmie, instytutach i szkołach teatralnych. Projekt będzie gotowy w dwutysięcznym roku.

№ 1 - MAI 1997

le courier

DU SECRETAIRE GENERAL

Ukazał się pierwszy numer "Le courier" wydawanego przez Sekretarza Generalnego UNIMA Jacquesa Felixa. W biuletynie znajdziemy sylwetki członków Komitetu Wykonawczego - Sirppy Sivori Asp i Claire Volsard, pełny skład wybranego na Kongresie w Budapeszcie Komitetu Wykonawczego UNIMA, spis komisji działających w ramach UNIMA, informację dotyczącą sytuacji teatru lalek w Togo i zorganizowanego tam międzynarodowego festiwalu teatrów lalek. "Le courier" ma się ukazywać regularnie, a wszyscy chętni do współpracy proszeni są o nadsyłanie do redakcji krótkich tekstów o sprawach mających wymiar międzynarodowy.

Adres: "Courier", Secretariat General de l'UNIMA,
B.P. 249 - 08103 Charleville-Mezieres Cedex
France, tel. 03.24.33.72.50 fax. 03.24.33.72.69

LALKI W INTERNECIE

Najpóźniej w połowie lipca - jak informuje Sekretarz Generalny UNIMA Jacques Felix - uruchomiona będzie w Internecie strona laikowa. Opolski Teatr Lalki i Aktora wyprzedził UNIMA i już od dawna ma w Internecie swoje okienko. Podobnie szczecińska "Pleciuga".

NOWOŚCI WYDAWNICZE
Lalkarze

Ukazały się kolejne tomiki serii "Lalkarze" wydawanej pod redakcją Marka Waszkiela przez Pracownię Dokumentacji Teatru Lalek w Łodzi:

- **Wiesław Hejno**, oprac. Małgorzata Strońska-Zaremba (cena tomiku 6,00 zł).
- **Marek Kotkowski**, oprac. Katarzyna Golaszanka (cena tomiku 4,00 zł).

Zainteresowanych odsyłamy do Elżbiety Siepietowskiej z Pracowni Dokumentacji Teatru Lalek działającej w Teatrze "Arlekin", 90-716 Łódź, ul. 1 Maja 2, tel. (042) 336670. Tomiki zawierają wszechstronny opis działalności artystycznej lalkarzy, notę biograficzną artysty oraz materiał fotograficzny. Stanowią znakomity przyczynek do dziejów polskiego teatru lalek i powinny się znaleźć w każdej bibliotece teatralnej.

Zeszyty teatralne

Staraniem POLUNIMA ukazał się pierwszy numer "Zeszytów Teatralnych" redagowanych przez Ewę Tomaszewską. Zeszyt pierwszy przynosi tekst sztuki Jerzego Rochowiaka "Supełek", a we wstępie zapowiadającym serię czytamy: "Nasza seria wydawnicza ma pełnić dwie funkcje. Po pierwsze dać do rąk nauczycieli, wychowawców i instruktorów teatralnych nowe, interesujące teksty dramatyczne pisane z myślą o dzieciach, poszerzając tym samym repertuar, z którego można korzystać. Po drugie, sztuki które chcemy prezentować w swej różnorodności mają tę szczególną cechę, że poddają się łatwo zabiegom inscenizacyjnym pozwalając jednocześnie na wykorzystanie najprostszyc i - co wciąż ważne - tanich środków inscenizacyjnych". Zainteresowanych nabyciem Zeszytów (cena: 2,00 zł) odsyłamy do Biura POLUNIMA w Łodzi.

MIĘDZYNARODOWE FESTIWALE
TEATRÓW LALEK W ŚWIECIE

sierpień 1997

8 - 10 sierpnia

5. Puppettheatre Festival, Kangasala (Finlandia)
kontakt: Sinikka Meurmann, tel. 0400.739.756

27-31 sierpnia

8. Internationales Fest des Puppen, Lingen (Grecja)
kontakt: Ingo Michael Blunk, tel. 49.591.5033,
fax: 49.591.3309

... - 31 sierpnia

Festival Int. Delle Figureanimate, Perugia (Włochy)
kontakt: Mario Mirabassi, tel. 33.76.44.336,
fax: 75.57.30.296

29-31 sierpnia

6. Kolibri (festiwal uliczny), Budapeszt (Węgry) kontakt:
Andrea Szekely, tel. 361. 153.46.33,
fax: 361.33225.85

29 sierpnia - 6 września

P.I.F., Zagrzeb (Chorwacja) kontakt: Livija Krofiin,
tel. 385. 166.01.626, fax: 385. 166.01.619

TEATRY ZA GRANICĄ

Z końcem kwietnia Państwowy Teatr Animacji z Jeleniej Góry wystąpił na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży w Hajfie (Izrael) ze spektaklem "Z życia smoków" w reż. Bogdana Nauki. W festiwalu ulicznym wzięło udział ok. 70 zespołów z całego świata.

Również w kwietniu Teatr 3/4 - Zusno wystąpił na festiwalu teatralnym w Nancy (Francja) ze spektaklem "Gaja" w reż. Krzysztofa Raua.

W tym samym festiwalu uczestniczyli studenci III roku PWST we Wrocławiu, którzy pokazali tam spektakl "Wypisy z Mroźka" przygotowany pod kierunkiem Anny Twardowskiej. W czerwcu studenci wrocławskiej PWST wzięli udział w festiwalu teatralnym w Lublanie (Słowenia) ze spektaklem "Woyzeck".

W maju Teatr Ognia i Papieru gościł na Międzynarodowym Biennale Teatrów Lalkowych w Evorze (Portugalia), gdzie pokazał spektakl autorski Grzegorza Kwiecińskiego "Odłot II". W czerwcu Teatr Ognia i Papieru wystąpił na festiwalu teatralnym w Dordrechcie (Holandia), a także w Köln (Niemcy).

Wrocławski Teatr Lalek zaprezentował w maju spektakl "Jadwiga ze Śląska" w Schwabach (Niemcy). Przedstawienie powstało we współpracy z Marionettenbühne ze Schwabach. W czerwcu teatr wziął udział w festiwalu "Święto uśmiechu dzieci i lalek" w Kownie. Wrocławianie wystąpili obok teatrów z Łotwy, Litwy i Estonii prezentując "Bajkę o smoku Strachocie".

W lipcu na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek w Gandawie (Belgia) wystąpią 3 polskie teatry: 3/4-Zusno ze spektaklem "Gianni, Jan, Johann..." (reż. Krzysztof Rau), rzeszowski "Kacperek" z "Jasiem i Małgosią" (reż. Andrzej Łabiniec) oraz Teatr Małe "I" z "Zajczkami" Tadeusza Wierzbickiego. W czasie festiwalu prezentowana będzie wystawa scenografii Leokadii Serafinowicz.

W Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek w Zagrzebiu (Chorwacja), który odbędzie się na przełomie sierpnia i września Polskę reprezentować będzie katowicki Teatr Lalki i Aktora "Ateneum" ze spektaklem "O Medyku Feliksie" w reż. Jerzego Zitzmana. Podczas jubileuszowego XXX PIF-u odbędzie się wystawa lalek i scenografii Wrocławskiego Teatru Lalek.

"PUCHEROKI" W LONDYNIE

Od 1994 roku działa w Londynie Teatrzyk Wyobraźni - Teatr Polski dla dzieci w Londynie prowadzony przez Fredericka Richardsa i Annę Marię Grabanię. Jest to teatr objazdowy, który z polskimi spektaklami dociera do najodleglejszych zakątków Wielkiej Brytanii. Wśród prezentowanych spektakli były m.in. "Czerwony Kapturek" i "Jaś i Małgosia" Grzegorza Lewandowskiego, "Kopciuszek" i "W krainie baśni". Teatrzyk Wyobraźni w swej działalności koncentruje się wokół 3 cykli tematycznych: Bajki Pana Bajki, Legendy polskie, Zwyczaje i obyczaje. W ramach tego trzeciego

wiosną tego roku odbyła się w Londynie premiera spektaklu "Pucheroki" w reżyserii Zbigniewa Poprawskiego, z udziałem reżysera w roli Dziada Śmigusnego oraz studentów krakowskiego Studia Aktorskiego SPOT. "Pucheroki", widowisko oparte na obrzędach wiosenno-wielkanocnych obejrzały dzieci polskich szkół sobotnich w Londynie. Spektakl pokazywano także w polskich klubach i ośrodkach katolickich w Bradford, Birmingham i Amersham.

MIĘDZYNARODOWE FESTIWALE TEATRÓW LALEK W ŚWIECIE

wrzesień 1997

2-14 września

1. Rencontre Int. Theatre D'Animation, Ascona (Szwajcaria) kontakt: Michel Poletti tel. 41.91.791. 65.66

5-7 września

Connegno Annuale ASTM/SVFP Ascona, Rivera (Szwajcaria) kontakt: Eveline Picchetti, tel. 091/ 946.20.29

.. - .. września

Minifest TOP, Bratysława (Słowacja) kontakt: Ida Hledikova, tel. 42/7/245.040, fax: 42/7/531.16.79

12-21 września

International Puppetfestival, Dublin (Irlandia) kontakt: Eugene Lambert, tel. 3531.280.0974, fax: 3531.280.47.72

13-18 września

Festival des Theatres de Marionettes, Moskwa (Rosja) kontakt: Irina Zarowcewa, tel. 229.19.22, fax: 230.22.58

19-28 września

Festival Mondial des Theatres de Marionettes, Charleville-Mezieres (Francja) kontakt: Jacques Felix, tel. 03.24.59.94.94, fax: 03.24.56.05.10

... września

Festival des Theatres de Marionettes, Moskwa (Rosja) kontakt: Maia Krasnoposkaja, Ilija Epelbaum, tel. 281.15.16, fax: 230.22.58

KONTRAPUNKT

KONTRAPUNKT '97

W tegorocznym Ogólnopolskim Przeglądzie Teatrów Małych Form Kontrapunkt '97 w Szczecinie wystąpiły m.in. Białostocki Teatr Lalek z widowiskiem "Niech żyje Punch" (reż. Włodzimierz Felenczak, Wojciech Szlachowski), Teatr 3/4-Zusno z "Gają" (reż. Krzysztof Rau) oraz Poznański Teatr Animacji ze spektaklem "Gimpel Głupek" (reż. Waldemar

Śmigasiewicz). Białostocki Teatr Lalek uhonorowany został aż trzema nagrodami: nagrodą Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino i nagrodą Wojewody Szczecińskiego, aktor BTL Ryszard Dołński otrzymał nagrodę za wybitną kreację w spektaklu "Niech żyje Punch". Dziennikarze akredytowani przy festiwalu postanowili swą nagrodę przyznać spektaklowi "Gaja" w wykonaniu Teatru 3/4 - Zusno. Spektakl "Gaja" jedynie o 3 głosy przegrał z "Szelmostwami Skapena" Teatru Montowia z Warszawy w plebiscycie publiczności, która przyznawała najbardziej prestiżową nagrodę Kontrapunktu - Grand Prix Publiczności. W plebiscycie oddano 79 głosów, w tym 35 na "Szelmostwa Skapena" a 32 na "Gaję".

NAGRODY III MAŁEGO ZDERZENIA - KŁODZKO '97

GRAND PRIX - "Koziółek Matolek" - Teatr Baj Pomorski (Toruń)

NAGRODA GŁÓWNA KRYTYKÓW - "Gulliver", Białostocki Teatr Lalek (Białystok)

NAGRODA LILIANY

BARDIJEWSKIEJ - Jacek Zagajewski za scenografię do spektaklu "Koziółek Matolek" - Teatr Baj Pomorski (Toruń)

NAGRODA HANNY BALTYN - "Mały Książę" - Teatr Lalki i Aktora im. H. Ch. Andersena (Lublin) ze szczególnym wyróżnieniem Magdaleny Wardy.

NAGRODA WOJCIECHA MAJCHERKA - dla twórców przedstawienia "Koziółek Matolek", Teatr Baj Pomorski (Toruń).

NAGRODY GAZETY FESTIWALOWEJ:

- za zespołową reżyserię spektaklu "Mały Książę"
- za grę aktorską: Białostocki Teatr Lalek
- za najlepszy spektakl: Teatr Baj Pomorski - Koziółek Matolek"
- za ukazanie piękna staropolszczyzny w przedstawieniu "Pan Pasek i Wydra" - wykonawcy spektaklu Grzegorzowi Gierakowi.

NAGRODA ROZGŁOŚNI REGIONALNEJ POLSKIEGO RADIA WE WROCŁAWIU:

Jakub Walczak za wnikliwe recenzje w gazecie festiwalowej.

NAGRODA MŁODEJ KRYTYKI '97:

Agnieszka Skropot.

PUŁAWSKIE SPOTKANIA TEATRALNE

Po raz 29 odbyły się w maju Ogólnopolskie Spotkania Lalkarzy w Puławach zorganizowane przez WOK w Lublinie i Puławski Ośrodek Kultury, pod patronatem m.in. Ministerstwa Kultury i Sztuki, Ministerstwa Edukacji Narodowej, POLUNIMA i Telewizji Dzieci i Młodzieży. W spotkaniach wzięło udział 13 spośród 48 zgłoszonych zespołów, a teatralne prezentacje oglądało około 450 dzieci z całej Polski.

Wśród zaproszonych teatrów szczególnie ożywione dyskusje wywołał występ Teatru Animacja z Żytna ("Tron" Krystyny i Michała Zaskórskich) oraz spektakl "Ecce homo" Stowarzyszenia Artystycznego z Kielc (reż. Marek Trecz, Tadeusz Maj). Widowiska oceniała Rada Konsultantów, którą tworzyli: Alina Stanowska, Lidia Rybotycka, Liliana Petri, Maria Perkowska, Renata Siedlaczek, Andrzej Ejsmund, Marek Kotkowski, Tadeusz Pabisiak, Leszek Mądzik i Krzysztof Rau. Podkreślając walory poszczególnych przedstawień rada konsultantów szczególnie gorąco podziękowała:

- Michałowi Stanowskiemu (Teatr Promienistych z Lublina) za reżyserię widowiska "Ptaki"
- Markowi Treczowi (Stowarzyszenie Artystyczne z Kielc) za muzykę do spektaklu "Ecce homo"
- Jerzemu Kaszubie (Teatr Cieniowaci z Warty) za reżyserię widowiska "Jeden dzień z życia rybek"
- Krystynie Zaskórskiej (Teatr Animacja z Żytna) za reżyserię spektaklu "Tron"
- Michałowi Zaskórskiemu (Teatr Animacja z Żytna) za formę plastyczną widowiska "Tron"
- Tomaszowi Kmiecikowi (Teatr Animacja z Żytna) za muzykę do spektaklu "Tron"
- Małgorzacie Grabiańskiej-Kosior (Teatr M.I.O.D.E.K. z Chorzowa) za scenariusz i reżyserię widowiska "Bajka o nieścisłej księżniczce Mazance".

W czasie Spotkań odbyły się warsztaty teatralne poświęcone m.in. animacji, muzyce, reżyserii lalkowej i plastyce, a na zakończenie przeglądu wystąpił Teatr 3/4 - Zusno ze spektaklem "Wakacje smoka Bonawentury" Macieja Woźyżki w reż. Krzysztofa Raua.

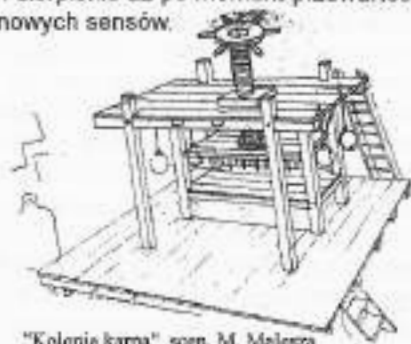

"Tron", formy plastyczne, M. Zaskórski

FESTIWALE NAGRODY FESTIWALE

**"PASJE POGRANICZA" -
NOWY MORALITET TOMASZUKA**

W czasie tegorocznych majowych Gliwickich Spotkań Teatralnych w ruinach starego teatru odbył się spektakl multimedialny Towarzystwa Teatralnego Wierszalin zatytułowany "Pasje pogranicza", przygotowany przez Piotra Tomaszuka i Mikołaja Maleszę. Było to niecodzienne i pasjonujące wydarzenie teatralne, jedna z najbardziej interesujących imprez przeglądu. Widzowie obejrzeni spektakl zbudowany z fragmentów inspirowanych sztukami wystawianymi przez Towarzystwo Wierszalin, fragmentów będących nie tyle cytatami z już oglądanych przedstawień, co raczej nową i nowo brzmiącą refleksją na temat losu ludzkiego i natury człowieka - od narodzin człowieka poprzez grzech i cierpienie aż po moment przewartościowania i nadania życiu nowych sensów.

"Kolonja kama", scen. M. Malesza

Agnieszka Koecher-Hensel: "Jestem szczęśliwa, że widziałam to jednorazowe, niepowtarzalne wydarzenie. W tym spektaklu, opartym na ekspresji aktorskiej, uderzająca była jednorodność i spójność myślenia Piotra Tomaszuka i Mikołaja Maleszy. Widać było wyraźnie, że obaj artyści kierowani są jedną pasją i że w swych artystycznych działaniach motywowani są poszukiwaniem istoty ludzkiego losu i potrzebą refleksji nad człowiekiem. Gliwicki spektakl zamykał pewien okres doświadczeń artystów. Teraz czekamy na następny etap refleksji".

LALKI W LUBLINIE

(Maria Łaszkiwicz, Wioletta Tomica, Zdzisław Rej i Marek Waszkiel) postanowiła też zaprosić znacznie więcej przedstawień niż w ub. roku. W sumie odbyło się 11 spektakli konkursowych w wykonaniu 8 teatrów ("Rycerz Niezłomny" - Teatr Andersena, Lublin; "Plugawy ptak nocy" - Teatr Kalong, Wrocław; "Śpiąca Królowa" oraz "O medyku Felksie" - Teatr

Festiwal "Lalki w Lublinie" który w 1995 r. nosił nazwę Spotkań Teatralnych, tym razem odbył się w dniach 4-8.06.1997 jako II Biennale.

I nie był to jedyny sygnał, że impreza się rozwija. Uczestnicy zaskoczeni zostali bowiem obecnością jury, które oznaczało, iż poza Wielką Nagrodą Publiczności (przewidzianą w rozesłanym regulaminie) będą jeszcze jakieś inne. Komisja Kwalifikacyjna

Ateneum, Katowice; "Dziejba Leśna - Teatr Lalek, Łomża; "Koziołek Matołek" - Teatr Pinokio, Łódź, Gimpel Glupek oraz "Z życia smoków" - Teatr Animacji, Jelenia Góra; Rudy Dził i jego pies" - Teatr Lalka, Warszawa; "Słowiki Cesarza" - Teatr Dormana, Będzin; "Parady" - Białostocki Teatr Lalek (oraz dwie prezentacje towarzyszące - "Zajaczk" - Teatr małe "I", Majaczevice, "Człowiek Orkiestra" - Perki Band, Białystok). Grano je na dwóch gościnnych scenach Teatru Lalki i Aktora im. H. Ch. Andersena - i w tzw. plenerze, na Rynku Starego Miasta.

Inauguracyjny wykład Marka Waszkiela pt. "Teatr Lalek - co to jest?" sprowokował na początek burzliwą dyskusję. Autor oczekiwał dyskutantów dłużej niż akademicki kwadrans, ale skończyło się rozmowami w podgrupach i to niekoniecznie na zadany temat. Jak widać środowisko sprowokować trudno, bo niczym w piosence Kuby Sienkiewicza - "wszyscy zgadzają się ze sobą, a będzie nadal tak jak jest".

Podsumowujący Biennale błyskotliwy orator, Henryk Izidor Rogacki, był chyba w nieco lepszej sytuacji, występując tuż przed ogłoszeniem werdyktu i obfitym a smakowitym bankietem, na nikogo czekać nie musiał. Zresztą treść i forma (!) jego wystąpienia nie podlegały żadnej dyskusji.

Biennale okazało się najszcześniejsze dla warszawskiej Lalki, która zniewoliła wszystkich scenicznym urokiem "oczu Gospodarza" (nie mylić z Rejem), zdobywając dla inscenizacji "Rudy Dził i jego pies" najwyższe trofeum, mianowicie Wielką Nagrodę Publiczności (5.000,- zł).

Przypomnijmy, że widzowie głosowali na specjalnych kuponach, punktuąc oglądane spektakle od 0 do 10. Jak głosowało jury w składzie: Andrzej Molik (przewodniczący), Mieczysław Mazurek i Jerzy Rudzki - nie wiemy, ale przyznało następujące nagrody:

- za reżyserię "Rudego Dzila..." dla Ondreja Spišaka
 - za scenografię do "Rudego Dzila..." dla Ivana Hudaka
 - za muzykę do "Dziejby leśnej" dla Bogdana Szczepańskiego
 - za choreografię do "Rycerza Niezłomnego" dla Władysława Janickiego
 - dla Zbigniewa Litwińczuka za główną rolę w "Rycerzu Niezłomnym"
 - dla Sylwii Janowicz Dobrowolskiej, Marii Rogowskiej, Iwony Szczęsnej, Pawła Aignera, Wiesława Czolpińskiego i Mirosława Wieńskiego za role w "Paradach"
 - dla Ilony Zgieł za rolę epizodyczną w "Rycerzu Niezłomnym"
 - dla zespołu Śląskiego Teatru Lalki i Aktora "Ateneum" za animację za parawanem sztuki "O medyku Felksie" (Nagroda Specjalna).
- Laureaci otrzymali po obrazie Krzysztofa Kaina-Maya (Joanna Rogacka uginiała się więc aż pod trzema!), "Ateneum" natomiast maszynę do otwierania festiwali, która efektownie otworzyła II Biennale, oraz czapkę Komendanta - specjalnie od dyr. Reja dla dyr. Czypczara, jako zachętę do zorganizowania festiwalu kukielkowego w Katowicach.

rch

ŁOMŻYŃSKI FESTIWAL TEATRU W WALIZCE

W dniach 11 - 13 czerwca odbył się w Łomży jubileuszowy, X Festiwal Teatru w Walizce. Wystąpiło 9 teatrów - 6 polskich i 3 zagraniczne. Teatry polskie reprezentowały: warszawski "Guliwer" z "Baśniami braci Grimm", śląska "Tęcza" z "Dziewczyną z morza", łódzki "Arlekin" z "Moją tajemnicą" i "Pinokio" z "Rzecz o Alkasinie i Nikolecie", Wałbrzyski Teatr Lalek ze spektaklem "Dziesięciu małych Murzynków" i Teatr Atlantis z Warszawy z "Panem Paskiem i Wydrą". Wśród teatrów zagranicznych były: Teatr Lalek z Wilna ("Bajka o zółwiu"), Teatr Lalek Niemiecko-Łużyckiego Teatru Ludowego z Bautzen ("Królewicz - Żabka") oraz Teatr Lalek z Niżnego Tagile ("Szalupki"). Jury festiwalu (Joanna Rogacka, Adam Kilian, Stanisław Ochmański, Zdzisław Rej i Marek Waszkiel) przyznało następujące nagrody:

- **nagrodę za spektakl** Teatrowi Lalek w Niżnym Tagile (Rosja) za konsekwentną realizację idei teatru w walizce w przedstawieniu "Szalupki"
- **nagrody aktorskie** Annie Bojarskiej-Skoczylas z łódzkiego "Arlekina" za rolę w przedstawieniu "Moja tajemnica" i Swietłanie Szybniewej Teatru Lalek w Niżnym Tagile za rolę w przedstawieniu "Szalupki"
- **wyróżnienie aktorskie** Violetcie Czok z Teatru Lalek w Bautzen za rolę w przedstawieniu "Królewicz - Żabka"
- **nagrodę za pomysł inscenizacyjny**, przedstawienia "Baśnie braci Grimm" zrealizowanego w warszawskim "Guliwerze" Grazynie Wydrowskiej i Bogdanowi Wąsielowi
- **nagrody za scenografię** Janowi Zielińskiemu za scenografię do przedstawienia "Moja tajemnica" w TL "Arlekin" i Stanisławowi Echaustowi za scenografię do przedstawienia "Dziesięciu małych Murzynków" w Wałbrzyskim Teatrze Lalek
- **wyróżnienie za muzykę** Błażewi Dowłaszowi za muzykę do spektaklu "Moja tajemnica" w TL "Arlekin"

Nagrodę specjalną ufundowaną przez redakcję czasopisma "Miś" otrzymał Lwowski Teatr Lalek za przedstawienie "Przygody małego mamuta".

Przy okazji jubileuszowego festiwalu zaplanowane było spotkanie Zarządu POLUNIMA. Niestety, zebranie nie odbyło się - z powodu odwołania przyjazdu przez członków zarządu. Przepraszamy organizatorów Festiwalu Teatru w Walizce, a zwłaszcza jego dyrektora Jarosława Antoniuka za sprawiony zawód, zachwianie programu i utrudnienia organizacyjne. Zamiast zebrania zarządu odbyło się otwarte spotkanie POLUNIMA, na którym Marek Waszkiel wygłosił referat "Teatr lalek - co to jest", Joanna Rogacka opowiedziała o profilu czasopisma "Teatr Lalek" a Waldemar Wolański przedstawił najbliższe projekty POLUNIMA. Członkowie POLUNIMA wzięli też udział w spotkaniu z władzami miasta w Łomży, w którym uczestniczył m.in. Prezydent Miasta Łomży.

BIENNALE SZTUKI DLA DZIECKA

W dniach 4-8 czerwca odbyło się w Poznaniu XI Biennale Sztuki dla Dziecka. Przebiegające symultanicznie w kilku nurtach imprezy obejmowały wystawy oraz warsztaty plastyczne, teatralne, muzyczne i baletowe, a także koncerty z udziałem młodzieży i prezentacje teatrów zawodowych. Obok Wierszalina z "Medykem" oraz Baja Pomorskiego z "Koziołkiem Matołkiem" wystąpił holenderski Teatr Sirkel z konceptualnym spektaklem "Blok", a także bułgarski teatr Atelier 313 z monodramem o Kopciuszku.

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami organizatorów - Jerzego Moszkowicza i Zbigniewa Rudzińskiego z Ogólnopolskiego Ośrodka Sztuki dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu, tegoroczne Biennale zmieniło swoją formułę. Jego celem było pobudzenie artystycznej wrażliwości i aktywności najmłodszych odbiorców kultury, nie zaś prezentacja dokonań w poszczególnych dziedzinach sztuki. Dlatego też XI Biennale bazowało przede wszystkim na formie warsztatów i miało charakter bardziej interaktywny niż w ubiegłych latach.

W nurcie Off-Biennale Teatr "Wierzbak" zorganizował kolejny Ogólnopolski Festiwal Małego Teatru, który zdomował się już w siedzibie poznańskich "Ósemek". W Off-ie wzięło udział 18 teatrów dziecięcych i młodzieżowych z całej Polski, m.in. "Bronisze", Teatr Dada von Bzdulow z Gdańska, Teatr Włczy "Rodzina" z Brodnicy i "Zyła" z Lubasza. Wśród imprez towarzyszących należy także odnotować Ogólnopolskie Forum Dyskusyjne "Polska edukacja wobec przemian systemowych".

Lucyna Perz, Ogólnopolski Ośrodek Sztuki dla Dzieci i Młodzieży:

Każdej prezentacji Biennale zarówno z dziedziny plastyki, muzyki jak i teatru towarzyszyły warsztaty. Najważniejsze z nich to warsztaty artystyczno-ekologiczne pod nazwą "Pendulum", które zostały przygotowane przez artystów i studentów z całej Polski.

Propozycją wprowadzającą dzieci w tajniki muzyki współczesnej były dwa koncerty z cyklu Muzyka i zabawa: perkusyjny "Dominobajki" oraz wokalny "Daję ci głos". Koncerty te opierają się na zabawie muzyków z dziećmi i kończą się wspólnym wykonaniem utworów muzycznych. Koncert galowy Międzynarodowego Konkursu Kompozytorskiego im. R. Murraya Schafera był prezentacją utworów napisanych przez twórców z całego świata specjalnie dla publiczności dziecięcej. Ośrodek po raz trzeci zorganizował spotkanie kompozytora i małych wykonawców. Tym razem dzieci wykonały utwory Andrzeja Hundziaka - twórcy festiwalu "Do-Re-Mi".

Dzieci miały też okazję obejrzeć szereg wystaw: wystawę prac graficznych X Międzynarodowego Biennale Sztuki Dzieci i Młodzieży Toruń '96, wystawę ilustracji książkowej Ilustrujemy książki, wystawę "Tutaj jestem" składającą się z rysunków nadesłanych przez dzieci z 6 krajów oraz wystawy z Centrum Sztuki Dziecka The Ark z Dublina. W szkołach podstawowych w ramach Tygodnia Teatru Lalek cztery grupy wraz z aktorami Teatru Animacji z Poznania oraz gośćmi z Wrocławskiego Teatru Lalek przygotowywały etiudy teatralne.

WARSZTATY DRAMATURGICZNE

W dniach 13-15 czerwca miały miejsce w Warszawie 11 Młodzieżowe Warsztaty Dramaturgiczne, zorganizowane przez Polski Ośrodek ASSITEJ. Do udziału w zajęciach zaproszono około 20 młodych laureatów ubiegłorocznego konkursu na sztukę pod hasłem "Szukamy Polskiego Szekspira". Halina Machulska, Henryka Królikowska i Maciej Wojtyzsko rozmawiali z młodzieżą o warsztatowych problemach dramaturgii, kładąc szczególny nacisk na kwestię budowy sytuacji dramatycznych oraz relacje między dziełem literackim a jego realizacją teatralną. Troje spośród uczestników - Aneta Wróbel z Wrocławia, Paweł Zierke z Poznania oraz Sławomir Samborski z Bolesławca będą reprezentować Polskę na Międzynarodowych Młodzieżowych Warsztatach Dramaturgicznych „Interplay”, które odbędą się w lipcu w Australii.

Ich opiekunem będzie Liliana Bardijewska. W tej organizowanej od 10 lat prestiżowej imprezie Polacy biorą udział od samego początku. Warsztaty w australijskim Townsville prowadzili między innymi Maciej Wojtyzsko i Rudolf Ziolo.

III.

SZEKSPIR I LALKI

grafika z programu "Romeo i Julia"

W czerwcu rozstrzygnięty został Ogólnopolski Konkurs Na Inscenizację Dzieł Dramatycznych Williama Szekspira. Jury obradujące w składzie: Teresa Budzisz-Krzyżanowska, Olgierd Błażewicz, Tadeusz Bradecki, Jerzy Sokołowski i Władysław Zawistowski przyznało nagrodę Złotego Yoricka Teatrowi Dramatycznemu z Warszawy za realizację spektaklu "Jak wam się podoba" (reż. Piotr Cieślak) oraz dwie nagrody dla teatrów Teatru Polskiego z Warszawy za "Juliusza Cezara" (reż. Maciej Prus) i Starego Teatru z Krakowa za "Burzę" (reż. Rudolf Ziolo). Jury przyznało też twórcom spektakli nagrody indywidualne, a w niewielkim gronie uhonorowanych znalazła się Bożena Janik, którą nagrodzono za inscenizację "Romea i Julii" w Olsztyńskim Teatrze Lalek. Niezależnie od tego jury zaproponowało organizatorom Festiwalu Szekspirowskiego 1997 zaproszenie do udziału w przeglądzie Olsztyńskiego Teatru Lalek ze spektaklem "Romeo i Julia. Sceny z Szekspira".

LAURY DLA "ARLEKINA"

Jury III Ogólnopolskiego konkursu na wystawienie polskiej sztuki współczesnej ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, przyznało nagrodę dla Marty Tomczak za scenografię do spektaklu "Różowy wujek", w którym notabene debiutowała jako scenograf.

Dyrektor "Arlekina" Waldemar Wolański otrzymał nagrodę za reżyserię tej sztuki, a ponadto został nagrodzony za oryginalną twórczość w teatrze dla dzieci i reżyserię "Pana Twardowskiego" w Teatrze Baj Pomorski w Toruniu.

"Różowy wujek" został również zarekomendowany przez jury do nagrania i emisji telewizyjnej.

To wyróżnienie jest dla Arlekina tym bardziej cenne, że w konkursie znalazło się 50 przedstawień telewizyjnych oraz realizacji scen dramatycznych i lalkowych. Do finału konkursu zakwalifikowało się 9 teatrów w tym 4 lalkowe: łódzki "Arlekin" ("Różowy wujek"), "Baj Pomorski z Torunia" ("Pan Twardowski"), krakowska "Groteska" ("Planeta Lemia"), oraz Towarzystwo Teatralne "Wierszalin" ("Prawiek").

E.S.

NAGRODA DLA WIESŁAWA HEJNY

Wrocławski Teatr Lalek zdobył I miejsce na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek w Pradze za prezentowany tam spektakl "Komedia dla Taty i Marty" wg Witkacego (reż. Wiesław Hejno, scen. Jadwiga Mydlarska-Kowal). W festiwalu - organizowanym przez Todora Ristica - wzięło udział 27 zespołów z 17 krajów, a jednym z jurorów przeglądu był polski reżyser, dyrektor artystyczny warszawskiego "Guliwera" - Włodzimierz Felenczak.

JUBILEUSZ LEOKADII SERAFINOWICZ

6 czerwca podczas XI Biennale Sztuki dla Dziecka w Sali Marmurowej poznańskiego "Zamku" - z inicjatywy POLUNIMA - odbyła się uroczystość z okazji 50 lecia pracy artystycznej Leokadii Serafinowicz. Jubilatka otrzymała nagrodę Ministra Kultury i Sztuki oraz honorową nagrodę Polskiego Ośrodka ASSITEJ. Były laudacje, telegramy, bukiety, toasty i muzyka. Lecz przede wszystkim byli przyjaciele Pani Leokadii - scenografowie, reżyserzy, aktorzy, poeci, krytycy i widzowie. I było wiele ciepłych słów i wiele wzruszeń.

Agnieszka Osiecka

LOT ŻABCIA CZYLI
HARDY CHART

*Frunę, frunę, frunę
jestem ptakiem
jestem królem
frunę, frunę, frunę!
o tak, o tak, o tak
jak złotny ptak.*

*Jakie ja mam wielkie skrzydła,
ziemia mi już całkiem zbrzydła,
wreszcie czuję się jak orzeł,
widzę w dole całe morze,
płynę do gór,
płynę do chmur,
brak mi tylko pawich piór.*

*Frunę, frunę, frunę
jestem ptakiem
jestem królem
frunę, frunę, frunę!
o tak, o tak, o tak
jak złotny ptak.*

*Słysząc jak mi bije serce,
radbym słońce wziąć na ręce,
to - wycieczka, nie ucieczka,
chyba wiecznie tu zamieszkać,
cóż to za fart,
frunę bez nart
bardzo ze mnie
hardy
chart!*

Agnieszka Osiecka współpracowała z Włodzimierzem Felenczakiem przy realizacji kilku spektakli, m.in. w Białymstoku i Lublinie. Ostatnie jej teksty były pisane dla W. Felenczaka na kilka dni przed śmiercią poetki, nie zdążyła ich ostatecznie uformować.

"OŚLA SERENADA"

Tekst nagrodzony w konkursie dramatycznym, reżyseria z pomysłem, scenografia świetna (poza paskudnym ptakiem - za żadne skarby bym go nie pocałowała w dziób, pomimo nakazu autora!), muzyka w klimacie, aktorzy godni podziwu za przedpremierowe tempo i efekt - właściwie nie ma się do czego przyczepić, ale...

Sztuka Edmunda Wojnarowskiego, której bohater poddany zostaje próbie różnych konwencji, daje duże możliwości scenicznej realizacji. Okazało się, że nawet poważna operacja, jakiej dokonał na niej reżyser, tnąc i przemieszczając wewnętrzne organy - czyli poszczególne sceny - nie zaszkodziła jej tak, jakby się mogło wydawać. Nie straciła na czytelności i logice, chociaż sporo na płynności; inscenizacja poszła trochę zanadto w kierunku tzw. obrazków.

Z chirurgiczną ingerencją, skoro wynika z sensownej koncepcji, można się w sumie zgodzić. Ostatecznie utwór sceniczny służyć ma do oglądania, nie do czytania, a "Oślą serenadę" ogląda się z przyjemnością. Smakowitość niektórych kąsków, jak sprawdzanie zębem kruszca złotej rybki, sekwencja z diabłem czy scena kukielkowa, jest już wystarczającym powodem by cieszyć się z tego przedstawienia.

Trudno się jednak zgodzić z brakiem akcentów tam, gdzie sytuacje same proszą się o wypunktowanie, a przede wszystkim z finałem, który niby jest, a jakby go wcale nie było. I tak to się niepotrzebnie rozmywa, pozostawiając człowieka z wybrakowanym końcem i jakimś niedosytem.

(rch)

Teatr Lalka, Warszawa - "Ośła Serenada" Edmunda Wojnarowskiego, reż. Wiesław Czołpiński, scen. Halina Zalewska

WARSZTATY TEATRALNE
LESZKA MĄDZIKA

W maju Leszek Mądzik prowadził ze studentami drugiego roku Wydziału Lalkarskiego wrocławskiej PWST warsztaty teatralne. Podczas pracy z Leszkiem Mądzikim (określanej przez studentów jako duże przeżycie i doświadczenie) studenci zetknęli się z takimi elementami teatru jak organizacja przestrzeni w teatrze, światło i aktor, uprzedmiotowienie aktora, ożywienie przedmiotu, tworzywo jako środek przekazu treści. Warsztaty zakończyły się pokazem zatytułowanym "Labirynt".